

Církev a společnost

Slovo

k 100. výročí ČČSH

Církev a společnost. Slovo k 100. výročí CČSH.

1. Naše povolání a cesta

Církev československá husitská si rozumí jako společenství věřících, kteří jsou povoláni ke sdílení a zvěstování Kristova evangelia (1 Pt 2,9). Od svého vzniku v lednu roku 1920 se profilovala jako církev otevřená vůči společnosti a snažila se kultivovat její hodnoty svobody, demokracie a vlasteneckého entuziasmu. Uvědomovala si, že bez svobody svědomí před Bohem žádný národ skutečné svobody a demokracie nedosáhne. Stejně tak vycházela z přesvědčení, že nelze dospět k opravdové lásce k vlasti bez připomínání si křesťanského svědectví, které vyzdvihováním hodnot nenásilí, milosrdenství a oběti staví hráz hrubému nacionalismu. Touha napravit narušené mezilidské vztahy v církvi i ve společnosti ji vedla k demokratizaci církevní instituce, k účasti laiků na církevní správě, k překladu bohoslužby a obřadů do mateřského jazyka a k budování rozsáhlé sociální a charitativní práce, vzdělávací a osvětové činnosti, k umělecké tvorbě a dalším aktivitám, které si našly široké pozitivní odezvy a jež naplnily Duchem Kristovým řadu snah mladé republiky. Její služba ve společnosti vycházela z vědomí, že je jednou z forem obecné církve, v níž nacházejí svůj domov ti, kteří by jinak zůstali stranou zvěsti o Bohu Otci, spásy v jeho Synu a obdarování jeho Duchem. V dobách totalitních režimů, které ji vykázaly na okraj společnosti a omezily možnosti jejího veřejného působení, církev utvářela duchovní, názorovou i hodnotovou alternativu k státem řízenému pojetí reality. Navzdory nejrůznějším omezením se jí dařilo šířit zvěst evangelia a rozvíjet tradiční i nové formy spirituality. Od obnovení demokracie v globalizované a názorově pluralitní společnosti se snaží účinněji naplňovat povolání ke hlásání Božího slova, hájit křesťanské hodnoty, zejména hodnotu lásky k Bohu a k bližnímu, a na nich stavět nové formy společenského života a mezilidských vztahů.

2. Vědomí obnovy

Církev československá husitská se považuje za společenství ospravedlněných hříšníků (ZV, ot. 7). Je si vědoma, že v jejích dějinách nejsou jen světlá místa, ale též stíny. Už její vznik a první léta jejího působení jsou poznamenány dramaty rozkolů, které jsou výrazem nejednoty následovníků Ježíše Krista. Namísto proklamovaného obcenství Ducha Kristova někdy upadala do vnitřních svárů a animozit. Ve snaze vyjít vstříc světu a jeho potřebám církev často zapomínala na osobní modlitbu a bohoslužebné společenství. Neřídila se vždy Kristovými slovy „hleďte nejprve jeho království a spravedlnost, a všechno ostatní vám bude přidáno (Mt 6,33)“, ale příliš spoléhala na světské prostředky. Její dějiny nejsou ověřeny jen hrdinskými činy mučedníků a vyznavačů, ale jsou postiženy i zbabělostí,

alibismem či přehnanou opatrností. Církev omilostněných hříšníků je nesena vědomím nutnosti vyznávání vin, změny smýšlení a neustálé obnovy.

3. Sepětí s národní tradicí

Církev československá husitská si byla od svého vzniku vědoma důležitosti péče o národní křesťanské tradice, kterým vždy rozuměla jako zpřítomnění Božího slova ve své kultuře. Křesťanství k nám proniklo skrze osvojení biblického svědectví našimi předky a skrze činy, které určily zvláštní místní ráz křesťanství. Církev si připomíná odvahu soluňských bratří Cyrila a Metoděje, kteří se pokusili vyjádřit křesťanství v jazyce, jenž byl v našich zemích srozumitelný, a položili tak základ naší křesťanské víře, naší jazykové identity, slovesné kultuře a vzdělanosti. Oceňuje přínos knížete Václava, který pojal svoji panovnickou funkci jako službu národnímu společenství, a stal se tak symbolem české státnosti. Církev si hluboce váží mučednické smrti Mistra Jana Husa, který v našich zemích zpřítomnil význam Kristovy oběti. Vysoce hodnotí víru a dílo Jana Amose Komenského, který nás naučil pojímat výchovu a vzdělání jako jednu ze zásadních křesťanských a všelidských hodnot. Církev s respektem přistupuje k duchovnímu odkazu Tomáše G. Masaryka a k jeho činům, které umožnily nejen vznik samostatného demokratického Československa, ale i naši Církev československé husitské. S uznáním se obrací ke svému prvnímu patriarchovi Karlu Farskému a k dalším zakladatelům, duchovním i laikům, kteří možnost založit novou církev realizovali, i ke generacím jejich nástupců, kteří zprostředkovali poznání Boha v Kristu Ježíši až do naší doby.

4. Poměr k světovému křesťanství, náboženstvím a společnosti

Církev československá husitská se cítí být vedle péče o národní tradice povolána k účasti na životě různých podob světového společenství církví, s kterými je spojena živým slovem Písma, starokřesťanskými vyznáními, svátostnou a liturgickou praxí, tradicí apoštolské církve, mučedníků, vyznavačů a církevních otců, jako byli Justin, Ireneus, Tertullian, Origenes, Kapadočané, Jan Zlatoústý, Augustin, Boethius, Benedikt z Nursie, Anselm z Canterbury, František a Klára z Assisi, Tomáš Akvinský, Bonaventura, John Wiclef, Martin Luther, Filip Melanchton, Erasmus Rotterdamský, Jan Kalvín a mnozí další, které si připomíná v listopadovém svátku všech mučedníků a svědků Páně. Církev nezapomíná ani na víru a odvahu mučedníků totalitních režimů, na moderní reformní myslitele posledních staletí a na aktéry ekumenického hnutí, které dalo vznik Světové radě církví a řadě dalších platform, na nichž se mohou církve setkávat a hledat různé formy jednoty a spolupráce. Církev československá husitská si je vědoma svého sepětí s judaismem i nutnosti hledání porozumění mezi náboženstvími a rozvíjení dialogu se společností, která náboženství často a priori odmítá.

5. Služba Bohu a pomoc člověku

Církev československá husitská si je vědoma, že vztahy mezi lidmi mají být určovány láskou k bližnímu, neboť vytvářejí místa, ve kterých se zvláštním způsobem zpřítomňuje její Pán podle zaslíbení evangelia: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich (Mt 18,20).“ Uzdravení a obnova vztahů mezi Bohem a lidmi je proces, který se v církvi realizuje pravidelnou účastí v bohoslužebném společenství náboženské obce, ve společné modlitbě a přijímání svátostí, při četbě Písma, v jeho výkladu i ve vzájemném povzbuzování. Setkávání s Pánem a život v Duchu svatém vede církev k péči o svět, která se uskutečňuje zvěstováním evangelia, v kazatelském a misijním povolání, v rozšiřování znalosti biblického slova a v kultivaci náboženského myšlení pěstováním akademické teologie, a současně i různými formami diakonie, v charitativní a sociální činnosti, ve snaze o nalezení vyšší kvality života, ve vzdělávání a v nejrůznějších kulturních aktivitách. V následování Ježíše Krista vzdáváme díky Bohu za prokázaná dobrodíní, za jeho lásku k nám a radost, kterou nám život s ním přináší. Prosíme, aby „na nás vylil svého Ducha skrze Ježíše Krista, našeho Spasitele, abychom ospravedlněni jeho milostí měli podíl na věčném životě, k němuž se upíná naše naděje (Tt 3,6-7).“

Požehnání všemohoucího Boha Otce a mír Ježíše Krista i milost Ducha svatého, nechť sestoupí na nás a zůstane nám i budoucím.

(Prohlášení k 100. výročí Církve československé husitské L.P. 2020 – připravila Věroučná komise.)

Church and Society.

A Statement Issued on the 100th Anniversary of the Establishment of the Czechoslovak Hussite Church.

1. Our calling and journey together

The Czechoslovak Hussite Church sees itself as a community of believers who are called to share and proclaim the Gospel of Christ (1 Peter 2:9). Ever since its foundation in January 1920 it presented itself as a church that was open to society, and tried to cultivate the values of freedom, democracy, and patriotic enthusiasm. It was aware that no nation can attain genuine freedom and democracy without freedom of conscience before God. It was likewise convinced that true love for one's country cannot be achieved without remembering the Christian witness, which erects a barrier against crude nationalism by emphasising the values of non-violence, mercy, and sacrifice. The desire to repair damaged inter-human relationships in church and society led it to democratise church institutions, to involve lay-people in the administration of the church, to translate church liturgies and rites into the vernacular, to build up extensive social and charitable work, to be active in education, to create works of art, and to carry out other activities, all of which met with a widespread positive response and imbued many of the aspirations of our young Republic with the Spirit of Christ. Its service in society was based on the consciousness that it is one of the forms of the universal church, in which people can find a home who would otherwise not be touched by the message of God the Father, salvation through his Son, and the gifts of his Spirit. In periods under totalitarian regimes, which forced it to the margins of society and limited opportunities for it to play a public role, the church formed a spiritual alternative based on different opinions and values to the concept of reality laid down by the state. In spite of many kinds of restriction, it was able to spread the message of the Gospel and to develop both traditional and new forms of spirituality. Since the renewal of democracy in a globalised society with a plurality of views, it has tried to carry out more effectively its calling to proclaim the Word of God, to defend Christian values, especially the value of love of God and one's neighbour, and to build up new forms of social life and inter-human relationships on the basis of those values.

2. Awareness of renewal

The Czechoslovak Hussite Church regards itself as a community of righteous sinners (Basic Principles of Faith, paragraph 7). It is aware that its history contains not only places of light but also of shadow. Its beginnings and early years were already marked by the drama of divisions, which are an expression of the lack of

unity among the disciples of Jesus Christ. Instead of the fellowship of the Spirit of Christ that it proclaimed, at times it sank into internal disputes and animosities. In the attempt to be accommodating towards the world and its needs, the Church often forgot about personal prayer and liturgical community. It did not always follow Christ's words "Seek first his kingdom and his righteousness, and all these things will be given to you as well" (Mat. 6:33), but relied too much on worldly means. Its history is not only garlanded by the heroic deeds of martyrs and confessors, but also affected by cowardice, the avoidance of responsibility, and excessive caution. A church of pardoned sinners is aware of the need to confess its guilt, to change its ways of thinking, and to constantly renew itself.

3. Closely linked with the national tradition

Since its beginnings, the Czechoslovak Hussite Church has been aware of the importance of fostering the national Christian tradition, which it has always understood as making God's Word present in its culture. Christianity came down to us through the adoption of the biblical testimony by our ancestors and through deeds which determined the particular local character of our Christianity. The Church remembers the courage of the brothers Cyril and Methodius from Thessalonica, who tried to express Christianity in a language which could be understood in our lands, and in so doing laid the foundations for our Christian faith, our linguistic identity, and our literary culture and learning. It values the contribution of Prince Wenceslas, who understood his function as a ruler to be service to the national community, and thus became a symbol of Czech statehood. The Church profoundly respects the death as a martyr of Master Jan Hus, who became an example of the meaning of Christ's sacrifice in the Czech lands. It has a high regard for the faith and work of Jan Amos Komenský (Comenius), who taught us to see upbringing and education as one of the fundamental Christian and human values. The Church accepts with respect the spiritual legacy of Tomáš Garrigue Masaryk and his actions, which made possible not only the creation of an independent democratic Czechoslovakia, but also of our Czechoslovak Hussite Church. It acknowledges the debt it owes to its first Patriarch, Karel Farský, and to its other founders, both clergy and lay people, who were responsible for establishing this new church, and also to the generations of their successors, who have passed on the recognition of God in Christ Jesus down to the present day.

4. Relations with world Christianity, other religions, and society

In addition to fostering the national tradition, the Czechoslovak Hussite Church feels called to take part in the life of the various manifestations of the world fellowship of churches, with which it is linked by the living word of Scripture,

early Christian confessions of faith, sacramental and liturgical practice, and the tradition of the apostolic church and of martyrs, confessors, and church fathers, such as Justin, Irenaeus, Tertullian, Origen, the Cappadocian Fathers, John Chrysostom, Augustine, Boethius, Benedict of Nursia, Anselm of Canterbury, Francis and Clare of Assisi, Thomas Aquinas, Bonaventura, John Wycliffe, Martin Luther, Philip Melancthon, Erasmus of Rotterdam, John Calvin, and many others whom we recall on the feast day of all martyrs and witnesses to the Lord in November. The Church likewise remembers the faith and courage of martyrs under totalitarian regimes, modern reforming thinkers in recent centuries, and the protagonists of the ecumenical movement which gave rise to the World Council of Churches and a number of other platforms where the churches can come together and seek various forms of unity and cooperation. The Czechoslovak Hussite Church is conscious of its close links with Judaism and the need to seek understanding between religions and to develop dialogue with society, which frequently rejects religion a priori.

5. Divine service and helping other people

The Czechoslovak Hussite church is aware that relationships between people should be determined by love for one's neighbour, for they create places where their Lord is present in a special way, according to the promise of the Gospel: "Where two or three come together in my name, there am I with them" (Mat. 18:20). The healing and renewal of relationships between God and people is a process that takes place in the Church through regular participation in the liturgical fellowship of the parish community, in common prayer and the reception of the sacraments, in reading Scripture, in its interpretation, and in mutual encouragement. The encounter with the Lord and life in the Holy Spirit lead the Church to care for the world in the form of proclaiming the Gospel, through preaching and missionary work, and through spreading knowledge of the Bible and cultivating religious thinking by fostering academic theology, and at the same time in the form of various kinds of diaconia, through charitable and social activity, through the attempt to find a higher quality of life, through education, and through various forms of cultural activity. In following Jesus Christ we give thanks to God for the favour he has shown us, for his love for us, and for the joy that life with him brings. We pray that he may "pour out his Spirit on us through Jesus Christ our Saviour, so that, having been justified by his grace, we might become heirs having the hope of eternal life" (Titus 3:6-7).

May the blessing of God the Almighty Father, the peace of our Lord Jesus Christ, and the grace of the Holy Spirit descend on us and remain with us and with the generations to come.

(A declaration issued in 2020 A.D. to mark the 100th anniversary of the establishment of the Czechoslovak Hussite Church. Prepared by the Dogmatic Commission.)

100 let služby Bohu
pomoci člověku
Církev československá husitská

V edici Blahoslav vydala Církev československá husitská
Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6 - Dejvice
Praha 2019
© Církev československá husitská 2019

100 let